

«El mal querer» de Rosalía no és l'únic àlbum conceptual

Recuperem deu discos conceptuals d'artistes catalans com Roger Mas, Rosa Luxemburg i Brighton 64, entre altres

Rosalía | Arxiu de l'artista

Una de les grans lloances que s'han fet d'*El mal querer* (Sony Music, 2018) de **Rosalía** ha estat precisament la seva unitat narrativa i la creació de tot univers propi inspirat en el llibre anònim del segle XIII *Flamenca*. És a dir, s'ha lloat el fet que sigui un àlbum conceptual. Sota aquest terme s'hi apleguen els discos unificats per un fil, ja sigui instrumental o temàtic.

Però **Rosalía**, lluny de ser la primera a fer aquest tipus de treball, ha seguit una tradició que ja a la meitat de segle passat s'estava conreant, i un dels grans referents en va ser un grup tan mític com **Pink Floyd** amb el seu àlbum *The Wall* (Harvest Records, 1979). Arreu del territori català, per això, també en trobem diversos exemples d'artistes que van des de **Roger Mas** fins a **Rosa Luxemburg**, passant per **Brighton 64**. Els repassem:

Classe mitjana, de Rosa Luxemburg

El 2011 el grup barceloní va treure aquest tercer disc, amb el qual deixava enrere la música que havia fet fins aleshores i iniciava una nova etapa. El llarga durada pretenia ser una "novel·la musical", com deia el cantant de la banda, **Pol Fuentes**, on s'hi narren els efectes psicològics que pateix la classe mitjana arran d'una crisi econòmica. "Vam plantejar la història del disc com una pel·lícula d'Alfred Hitchcock", explicava el bateria Iban Rodríguez a la revista *Enderrock* de

desembre del 2011.

D'aquesta manera, a través de les dotze cançons del disc expliquen com un detectiu ha d'investigar el suïcidi d'un amic seu, però al final resulta que no és mort. "El procés de la història és que un cop l'investigador troba un mort, el primer que fa és culpar una entitat dolenta que és el sistema, encarnat en el director, que té el poder", resumia **Fuentes**, "i a mesura que va avançant es decanta cap a una anàlisi més psicològica del conflicte, més profunda, perquè passa per observar-se a ell mateix."

Farrera / Can-sons D.O., de Bikimel

Per al seu segon àlbum, la cantautora vallesana Vicky de Clascà (**Bikimel**) va idear un disc conceptual amb un fil argumental i paisatgístic concretat en un racó rústic i natural del Pallars Sobirà, a prop de Burg. Tot va començar quan, una mica per casualitat, es va trobar amb una residència artística a Farrera, el Centre d'Art i Natura (CAN), i va acabar entrant-hi becada amb la idea "d'enregistrar temes amb denominació d'origen, és a dir a través dels sons, crear la identitat d'una cançó o d'un lloc", explicava **Bikimel** en una entrevista a la revista *Enderrock* del març de 2013.

A més, amb el projecte inicial *Can-Sons de denominació d'origen* l'artista va realitzar també quatre documentals de videoart. D'aquesta manera, De Clascà va crear tot un univers sonor i plàstic inspirat i basat en el paratge natural de Farrera.

El tren de la bruja, de Brighton 64

Enmig d'una mena de segona joventut, el grup md per excel·lència dels anys 80 va treure aquet nou àlbum doble. Allunyant-se del tipus de disc al qual ens tenia acostumats, **Brighton 64** va enregistrar l'any passat vint cançons, gestades amb la inspiració i ajuda de l'escriptor Carlos Zanón, amb qui ja havia col·laborat anteriorment amb el tema "Síndrome de Rebeca" (Modernista, 2015).

Així, tot el treball beu d'un relat de Zanón en què un tio a prop dels cinquanta anys, amb dona, fills i una feina que avorreix, recorda amb nostàlgia un grup de música que tenia quan era jove i acaba decidint reunir la banda per fer un últim concert. Les lletres de quatre cançons del disc han estat, de fet, escrites per la pròpia mà de Zanón. L'any passat a *Enderrock* estrenàvem una de les dues cançons escrites en català d'aquest doble àlbum, de doble llengua i de doble autor, "Vent que bufa al meu favor".

Quan el mal ve d'Almansa..., d'Al Tall

Es tracta del quart llarga durada del grup valencià i un dels més exitosos. El títol prové d'una dita popular ("quan el mal ve d'Almansa, a tots alcança") i fa referència a un episodi de la Guerra de Successió viscut a València: l'abril de 1707 tropes borbòniques entraven al País Valencià per Almansa per ocupar tot el territori. Després, Felip V en va abolir institucions, llengua i lleis pròpies. Al voltant d'aquest moment històric, els valencians van crear un àlbum amb cançons com "Lladres" - una de les més escoltades-:

'Lladres que entreu per Almansa / no sou lladres de saqueig, / que ens poseu la cova en casa / i des d'ella governeu', canta la primera estrofa. 'No s'ensenya en les escoles / com van esclafar un país, / perquè d'aquella sembrada / continuen collint fruits', espeta després **Al Tall**.

Les cançons tel·lúriques, de Roger Mas

Aquest sisè disc de l'artista solsoní és un dels seus àlbums més especials tot i que pràcticament no inclou cap lletra pròpia. Tenint l'arrelament a la terra com a *leitmotiv* del treball, va dividir el disc en

